

Verkennen ambities Edustandaard tav. Afsprakenstelsel Edu-V

Discussienota Bijeenkomst Standaardisatieraad

16 juni 2022

Door: Bureau Edustandaard

Inleiding

Sectororganisaties PO-, VO- en MBO-raad, het Ministerie van OCW en de brancheorganisaties van uitgeverijen (GEU), van distributeurs (KBb-E) en van educatieve softwareleveranciers (VDOD) hebben de handen ineen geslagen om gezamenlijk een efficiënte, veilige, betrouwbare en toekomstbestendige digitale (leermiddelen)infrastructuur te realiseren. Dit doen zij door een sluitend afsprakenstelsel, genaamd [Edu-V](#), te ontwikkelen met werkende (open) standaarden, basisvoorzieningen en afspraken waar alle partijen zich aan houden. Edu-V richt zich op een deelverzameling van de Edustandaard doelgroep, namelijk het po, vo en mbo binnen een van de toepassingsdomeinen van Edustandaard, de leermiddelenketen. Edu-V is één van de gehonoreerde innovatievoorstellen vanuit het groeifonds.

Binnen Edu-V is inmiddels gestart met het opzetten van de randvoorwaardelijke kaders en governance. In samenspraak met OCW wordt gezocht naar een passende constructie om de financiële middelen vanuit het groeifonds in te zetten. Er wordt gedacht aan een (tijdelijke) beheerstichting die gaat toezien op bestaande en nieuwe afspraken. Edu-V beoogt een 'formele organisatie' neer te zetten waarbij deelnemende partijen zich op individuele basis conformeren aan het afsprakenstelsel.

In het programma wordt gewerkt aan een startdocument met richtinggevende principes, user stories, een migratiepad van huidige afspraken (oa Privacyconvenant), een outline van de governance en de communicatie. Op 4 juli as. wordt een conceptversie in het Bestuurlijk Overleg van Edu-K besproken.

Ambitie Edustandaard

Edustandaard is hét onderwijsplatform waar publiek-privaat wordt samengewerkt aan de (door)ontwikkeling en beheer van standaarden en architectuur. ROSA vormt daarbij de kapstok met als doel het bevorderen van ketensamenwerking ten aanzien van de informatievoorziening in het onderwijs in alle sectoren en op (onderwijs)sectoroverstijgende aspecten van informatievoorziening. Het doel van standaardisatie is om het onderwijsproces en het leren te ondersteunen. Daarbij zijn principes zoals privacy, beveiliging en betrouwbaarheid, maar ook het bevorderen van marktwerking en innovatie van belang.

Edustandaard bewaakt het standaardisatieproces, ketenuitwisselingen en de kwaliteit. Edustandaard adviseert over technische ontwerpisen aan (nieuwe) ketenprojecten, ketenafspraken of -voorzieningen. Dit is niet normerend/sturend van aard, Edustandaard is een informele organisatie (geen rechtspersoon) en kan niet afdwingen of handhaven. Op inhoud kan Edustandaard adviseren en beïnvloeden. Dit is ook een van de speerpunten in het Edustandaard jaarplan 2022-2023. Het is de vraag op welke wijze Edustandaard de bovengenoemde processen en kennis kan laten werken voor het programma Edu-V.

Het afsprakenstelsel Edu-V valt met de doelgroep po, vo en mbo binnen de scope van Edustandaard. De leermiddelenketen is een van de toepassingsdomeinen waarin we willen en kunnen samenwerken met publieke en private organisaties zodat het onderwijs nog beter bediend wordt met processen, die in elkaars verlengde liggen (informeel-formeel).

Bovendien is in de Standaardisatieraad afgesproken dat elke grote vernieuwing of wijziging in een ketenvoorziening (ICT-systeem) of in een ketenafpraak wordt voorzien van een ROSA-architectuurscan. Op basis van deze architectuurscan, geeft de Architectuurraad in een vruchtbare dialoog advies aan de betreffende organisatie(s). Met de scan wordt de compliancy ten opzichte van de ROSA in beeld gebracht, en inzicht verkregen waarom er wordt afgeweken (tbv. het leerproces van de ketens). Tevens draagt dit bij aan een gelijke informatiepositie van de ketenpartijen.

Relatie Edustandaard – Edu-V

Edustandaard is met verschillende werkgroepen actief in de ontwikkeling, beheer en ondersteuning van het gebruik van afspraken, ook binnen de leermiddelenketen. Vanuit de Architectuurraad ziet Edustandaard toe op de samenhang van architecturen in het onderwijs, landelijk, sectoraal en toekomstgericht. Het project Revisie ROSA vergroot deze samenhang en biedt een goede basis voor innovatie en ontwikkeling in de ketens, waaronder het nieuwe afsprakenstelsel. Er zijn al diverse links tussen Edustandaard en Edu-V en lijkt een natuurlijke rol weggelegd. Zie bijlage 1 voor meer raakvlakken met Edu-V.

Te bespreken vragen:

- Met de jarenlange publiek-private samenwerking op standaardisatie in het onderwijs en de opgebouwde expertise kan Edustandaard een waardevolle bijdrage leveren aan de doelen, visie en missie van Edu-V.
 - Welke verwachtingen heeft de Standaardisatieraad t.a.v. de kwaliteitszorg in Edu-V en de borging van afspraken?
- In de vorige vergadering heeft programmamanager Mariane ter Veen aangegeven rekening te houden met bestaande (operationele) afspraken.
 - Welke verwachting heeft de Standaardisatieraad van het hergebruik van bestaande afspraken?
 - Ziet de Standaardisatieraad een toezichhoudende rol voor Edustandaard weggelegd in de veronderstelling dat Edu-V de afspraken ‘in beheer brengt’ bij Edustandaard? En wat betekent dit beheer dan i.r.t. de kwaliteitszorg?
 - Wat betekent een eventuele (toezichhoudende) rol in het afsprakenstelsel voor de positionering van Edustandaard in de governance van Edu-V?
- In de vorige vergadering werd gevraagd naar de relatie van het afsprakenstelsel met bestaande architecturen en de ROSA in het bijzonder.
 - Hoe kijkt de Standaardisatieraad naar Edu-V i.r.t. de ROSA en zou de inzet van een ROSA-scan een randvoorwaarde moeten zijn?
- Hoe zou de Standaardisatieraad graag invulling geven aan de samenwerking met Edu-V? Welke vormen van communicatie, welke timing?
- Welke risico's ziet de Standaardisatieraad voor Edustandaard bij uitblijven van samenwerking met Edu-V op dit toepassingsdomein de leermiddelenketen?

Bijlage 1: raakvlakken Edu-K (Edu-V) / Edustandaard

Er is sprake van een jarenlange goede samenwerking waarbij veel experts vanuit de Edu-K partners actief deelnemen in Edustandaard-werkgroepen, de Architectuurraad en de Standaardisatieraad van Edustandaard. Als input voor het gesprek in de Standaardisatieraad wordt een korte schets gegeven van de huidige relaties en raakvlakken tussen Edu-K, Edu-V en Edustandaard:

1. Beheer van afspraken

Edustandaard beheert vele afspraken met als toepassingsgebied het leermiddelendomein zoals ECK Distributie en Toegang, het Certificeringsschema (de basis voor het Privacy convenant 4.0), UBV-TLS (Uniforme beveiligingsvoorschriften) en Edukoppeling (o.a. het REST/SaaS-profiel). Ook de nog veel gebruikte, maar enigszins verouderde afspraak UWLR is in beheer bij Edustandaard

2. Advisering over kwaliteit

In de afgelopen jaren is een flink aantal [ROSA-architectuurscans](#) uitgevoerd op afspraken en voorzieningen in het Leermiddelendomein, zoals het ECK Attributenbeleid, OSR, Entree Federatie, Momento en RIO. Met een ROSA-kwaliteitsscan geeft de Architectuurraad advies over de compliancy met de ROSA en andere referentiearchitecturen, zodat de samenhang met andere domeinen zoals het administratieve domein kan worden gerealiseerd. Ook bevordert de ROSA-scan een gelijke informatiepositie van de partijen in de onderwijsketens.

3. Doorontwikkeling van afspraken

Voor het (door-)ontwikkelen van uitwisselingspecificaties wordt sinds 2 jaar de AMIGO-aanpak van Edustandaard gebruikt voor het domein van Examineren, toetsen en oefenen. Voorbeelden van trajecten zijn het uitwisselen van (methode-ongebonden) toetsresultaten in het PO en summatieve toetsresultaten in het VO, en in het MBO. Uitleg over de AMIGO-aanpak vindt u op de [Edustandaard-website](#) en in de [AMIGO-folder](#)

Op verzoek van Stichting SEM vindt er binnen het project ROSA Revisie een uitgebreide analyse plaats van de architectuur voor de versnelling van de vereenvoudiging van de leermiddelenketen. In dit traject is expliciet bij de doelstellingen opgenomen: ‘Start goedkeuring van de data-uitwisselingsstandaard door Edustandaard’.

Bijlage 2: Organisatie Edustandaard

Standaardisatieraad	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk orgaan waarin besluitvorming plaatsvindt over de governance, in beheername of wijzigingen in standaarden • Bestuurlijk verantwoordelijk voor de adviesfunctie van Edustandaard • Linking pins op bestuurlijk niveau met de toepassingsdomeinen • Bevordert dat Edustandaard als adviseur wordt betrokken bij ketentrajecten
Architectuurraad	<ul style="list-style-type: none"> • Adviesorgaan ketenarchitectuur en -architectuur • Inhoudelijk beheer ROSA • Bewaakt samenhang en overlap in de ketens; bevorderen samenhang tussen de referentiearchitecturen in het onderwijs
Werkgroepen (15+)	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling, beheer en ondersteuning van het gebruik van afspraken • Ontwikkeling en beheer van onderdelen van de ROSA (bijv. Toegang)
Bureau Edustandaard	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning platform Edustandaard • Beheer website Edustandaard.nl en de ROSA wiki